

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-386/06-11

Datum: 7. 12. 2006

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Društva za osvoboditev živali in njihove pravice, Ponikva, ki ga zastopa predsednik Stanko Valpatič, na seji 7. decembra 2006

sklenilo:

1. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti četrtega odstavka 2. člena in 3. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 84/05) in Pravilnika o odvzemu osebkov vrste rjavega medveda (*Ursus arctos*) iz narave (Uradni list RS, št. 87/05 in 17/06) se sprejme.
2. Predlog, naj se do končne odločitve Ustavnega sodišča zadrži izvrševanje četrtega odstavka 2. člena in 3. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah in izvrševanje Pravilnika o odvzemu osebkov vrste rjavega medveda (*Ursus arctos*) iz narave, se zavrne.

Obrazložitev

A.

1. Pobudnik izpodbija četrti odstavek 2. člena in 3. člen Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (v nadaljevanju Uredba)¹ in Pravilnik o odvzemu osebkov vrste rjavega medveda (*Ursus arctos*) iz narave (v nadaljevanju Pravilnik), ker naj bi bila v neskladju s členi 2, 5, 8, 63, 72, 73 in 153 Ustave, z direktivami Evropske unije, s Konvencijo o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah (Zakon o ratifikaciji Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, Uradni list RS, št. 62/04, MP 17/04 – MKDIOZ) in s 24. ter s 25. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 56/99 in nasl. – v nadaljevanju ZON-UPB2). Pravilnik naj bi bil v neskladju še s šesto alinejo 7. člena Uredbe ter s členoma 26 in 81 ZON-UPB2. Pobudnik pravni interes utemeljuje predvsem z dejstvom, da mu je bil z odločbo Ministrice za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, št. 215-3/2006 z dne 23. 6. 2006 podeljen status društva, ki deluje v

¹ Z izpodbijanima določbama je bil v Uredbi o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04 in 109/04) z novo šesto alinejo dopolnjen 7. člen in dodan nov 7.a člen.

javnem interesu, zato naj bi imel na podlagi določbe tretjega odstavka 137. člena ZON-UPB2 pravico zastopati interese ohranjanja narave v vseh upravnih in sodnih postopkih. Dodatno pobudnik svoj pravni interes utemeljuje tudi s sklicevanjem na 1., 2. in 42. člen Zakona o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 98/99 in nasl. – ZZZiv-UPB1).

2. Pobudnik Ustavnemu sodišču predlaga, naj do končne odločitve zadrži izvrševanje izpodbijanih določb Uredbe in izvrševanje Pravilnika. Svoj predlog utemeljuje z navedbami, da se z vsakim ubitim medvedom ruši naravno ravnovesje, zmanjšuje biotska raznovrstnost, slabi genski material ter vrsta kot taka, država pa naj niti ne bi poznala ravnovesnega števila populacije rjavega medveda v okolju. Zaradi poboja živali naj bi se stanje vrste, ki je zaradi svoje ogroženosti tudi mednarodno zavarovana, bistveno poslabšalo, naravnega ravnovesja pa naj ne bi bilo več mogoče vzpostaviti. Po mnenju pobudnika naj bi z izvrševanjem izpodbijanih določb Uredbe in izpodbijanega Pravilnika v naravi tako nastajale nepopravljive škodljive posledice, ki naj bi bile bistveno večje v primerjavi z morebitno materialno škodo, ki bi jo lahko povzročili medvedi v času zadržanja izvrševanja izpodbijanih predpisov. Če bi takšna škoda tudi dejansko nastala, pobudnik meni, da jo bo lahko poravnala država, saj naj bi bilo za te primere izplačevanje odškodnin zakonsko urejeno.

3. Vlada v odgovoru z dne 24. 10. 2006 navaja, da Ministrstvo za okolje in prostor vse odločitve o poseganju v populacijo ogrožene živalske vrste sprejme na podlagi strokovnega mnenja Zavoda za gozdove Slovenije, na katerega lahko, v postopku sprejemanja in usklajevanja predpisa v procesu javne razprave, dajo pripombe tako strokovna kot tudi širša zainteresirana javnost ter strokovne institucije. Na podlagi pripomb in usklajevanja z drugimi ministrstvi nato minister za okolje in prostor odloči o posegu v populacijo. Navaja še, da je razlog za nujen poseg v populacijo medvedov, poleg zagotavljanja varnosti prebivalstva, predvsem v zmanjševanju škod na kmetijskih pridelkih, ki jih je dolžna povrniti država. Po podatkih Vlade naj bi bila v letu 2005 v 812 škodnih primerih, ki jih je povzročil rjavi medved, višina izplačanih odškodnin skoraj 46.000.000 SIT. Zaradi naraščajočega števila medvedov naj bi raslo tudi število škodnih dogodkov, zato bi po mnenju Vlade zadržanje izvrševanja izpodbijanih določb Uredbe in izpodbijanega Pravilnika pomenilo povečan pritisk na kmetijske površine, kar naj bi vplivalo tudi na višino škode. Hkrati naj bi povzročilo tudi dodatno negativno publiciteto, ki jo rjavi medved v zadnjih letih doživlja med ljudmi, ki živijo na območju te živalske vrste, s čimer naj bi se povečala tudi možnost ilegalnih odstrelov. Zaradi navedenega Vlada meni, da je pobudnikov predlog za zadržanje izvrševanja izpodbijanih predpisov neutemeljen. Ministrstvo za okolje in prostor na predlog pobudnika za zadržanje izvrševanja izpodbijanega Pravilnika ni odgovorilo.

B.

4. Ustavno sodišče je pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti četrtega odstavka 2. člena in 3. člena Uredbe ter Pravilnika sprejelo v obravnavo. V nadaljevanju postopka bo ocenilo skladnost izpodbijanih določb Uredbe in izpodbijanega Pravilnika z Ustavo (1. točka izreka). Ustavno sodišče je sklenilo tudi, da bo pobudo obravnavalo prednostno.

5. Po določbi 39. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – v nadaljevanju ZUstS) sme Ustavno sodišče do končne odločitve v celoti ali delno zadržati

izvršitev predpisa ali splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil, če bi zaradi njegovega izvrševanja lahko nastale težko popravljive posledice. Kadar Ustavno sodišče odloča o začasnem zadržanju izvrševanja izpodbijanega predpisa, vselej tehta med škodljivimi posledicami, ki bi jih povzročilo izvrševanje morebiti protiustavnega ali nezakonitega predpisa, in med škodljivimi posledicami, ki bi nastale, če se predpis sploh ne bi izvrševal.

6. Z vidika tehtanja posledic, ki nastajajo v naravi zaradi načrtovanega odstrela medvedov, nikakor ni zanemarljivo dejstvo, da odstreljenih živali ni mogoče več vrniti v njihovo naravno življenjsko okolje. Na drugi strani pa je pri ocenjevanju škodljivih posledic, ki bi lahko nastale v času morebitnega zadržanja izvrševanja izpodbijanih predpisov, treba upoštevati ne le nevarnost za nastanek materialne škode, ki bi jo v tem času lahko povzročili medvedi, temveč je predvsem treba upoštevati nevarnost, ki jo medvedi pomenijo za zdravje in življenje ljudi, zlasti na območju njihove stalne prisotnosti. Morebitna škoda za zdravje in življenje ljudi, ki bi jo v primeru zadržanja izvrševanja izpodbijanih predpisov lahko povzročili medvedi, bi bila po oceni Ustavnega sodišča večja od škode, ki bi nastala v populaciji medvedov zaradi odstrela preostalih medvedov.

7. Ker niso izpolnjeni pogoji iz 39. člena ZUstS, je Ustavno sodišče predlog za začasno zadržanje zavrnilo (2. točka izreka).

C.

8. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 26. člena in 39. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Janez Čebulj ter sodnice in sodniki dr. Zvonko Fišer, Lojze Janko, mag. Marija Krisper Kramberger, Milojka Modrijan, dr. Ciril Ribičič, dr. Mirjam Škrk, Jože Tratnik in dr. Dragica Wedam Lukić. Sklep je sprejelo soglasno.

Janez Čebulj
Predsednik
dr. Janez Čebulj